

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาแบบควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในสถานบำบัดสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด พ.ศ.2545 ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด พ.ศ.2545 ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้แก่ สถาบันธัญญารักษ์ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดแม่ฮ่องสอน ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดขอนแก่น ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา และศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดปัตตานีระหว่างเดือนธันวาคม 2550-เดือนกรกฎาคม 2551 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทุกราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบบันทึกตามที่คณะผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามครั้งนี้มีทั้งหมด 7 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ภูมิลำเนา ศาสนา สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพปัจจุบัน รายได้จากการประกอบอาชีพ ปัญหาสุขภาพ โรคประจำตัวและโรคเรื้อรังก่อนและหลังการบำบัดรักษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประวัติการใช้สารเสพติด ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับประวัติการใช้สารเสพติดของบุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิทและกลุ่มตัวอย่าง อายุที่ใช้สารเสพติด

ครั้งแรก สาเหตุสำคัญที่ใช้ยาเสพติดครั้งแรก ชนิดของสารเสพติดที่ใช้ครั้งแรก ประเภทของผู้ป่วย ลักษณะการใช้ยาเสพติดในปัจจุบัน วิธีการเสพ สาเหตุสำคัญที่ต้องใช้สารเสพติดในปัจจุบัน แหล่งที่ซื้อขายเสพติด ค่าใช้จ่ายในการเสพยาเสพติด (บาท/วัน) บุคคลใกล้ชิดที่ทราบหรือไม่ว่าใช้ยาเสพติด ประวัติการบำบัดรักษา ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัด คดีที่ถูกจับกุม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและลักษณะสัมพันธภาพของครอบครัว
สภาพการครองเรือนของบิดามารดา บุคคลที่พักอาศัยในปัจจุบัน อาชีพ รายได้ของบิดามารดา (บาท/เดือน) จำนวนพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว บุคคลที่ไว้วางใจและความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู การปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากบุคคลในครอบครัว

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านเพื่อน การคบเพื่อน กลุ่มเพื่อนสนิทที่ใช้ยาเสพติด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านชุมชน เกี่ยวกับที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งที่มีการจำหน่ายและใช้สารเสพติด แหล่งจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน โครงการณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การจำหน่ายและเกี่ยวข้องกับใช้ยาเสพติด

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านความเชื่อและจิตวิญญาณ ศาสนาหรือสิ่งที่นับถือ และยึดเหนี่ยวจิตใจ การเสพยาเสพติด

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อสารเสพติด มีลักษณะการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับยาและสารเสพติด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ทดลองทำแบบบันทึกข้อมูล และประชุม คณะกรรมการวิจัย ประกอบด้วย คณะนักวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติด สงขลา สถาบันวิทยุรักษ์ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดขอนแก่น ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดเชียงใหม่ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดแม่ฮ่องสอน และศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดปัตตานี แล้วนำมาทดลองในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อร่วมพิจารณาเครื่องมือวิจัย พบว่าแบบบันทึกข้อมูลยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try-out) กับผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาที่ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดสงขลา จำนวน 30 คน

วิธีการเก็บแบบบันทึกข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ประชุมคณะกรรมการวิจัย และผู้ประสานงาน ประกอบด้วย คณะนักวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดสงขลา สถาบันวิทยุรักษ์ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดขอนแก่น ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดเชียงใหม่ ศูนย์บำบัดรักษา

ยาเสพติดแม่ฮ่องสอน และศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดปัตตานี เพื่อชี้แจงแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละศูนย์ฯ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ปัญหาอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2551-31 กรกฎาคม 2551 เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ 1,000 ราย จึงทำให้ล่าช้าในเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนถึงเดือนกันยายน 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) ข้อมูลเพศ อายุ ภูมิลำเนา ศาสนา สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพปัจจุบัน รายได้จากการประกอบอาชีพ ปัญหาสุขภาพ โรคประจำตัวและโรคเรื้อรังก่อนและหลังการบำบัดรักษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประวัติการใช้สารเสพติด

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) ประวัติการใช้สารเสพติดของบุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิทและกลุ่มตัวอย่าง อายุที่ใช้สารเสพติดครั้งแรก สาเหตุสำคัญที่ใช้ยาเสพติดครั้งแรก ชนิดของสารเสพติดที่ใช้ครั้งแรก ประเภทของผู้ป่วย ลักษณะการใช้ยาเสพติดในปัจจุบัน วิธีการเสพ สาเหตุสำคัญที่ต้องใช้สารเสพติดในปัจจุบัน แหล่งที่ซื้อยาเสพติด ค่าใช้จ่ายในการเสพยาเสพติด (บาท/วัน) บุคคลใกล้ชิดที่ทราบหรือไม่ว่าใช้ยาเสพติด ประวัติการบำบัดรักษา ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัด คดีที่ถูกจับกุม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและลักษณะสัมพันธภาพของครอบครัว

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) ลักษณะสัมพันธภาพของครอบครัว สภาพการครองเรือนของบิดามารดา บุคคลที่พักอาศัยในปัจจุบัน อาชีพ รายได้ของบิดามารดา (บาท/เดือน)

จำนวนพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว บุคคลที่ไว้วางใจและความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู การปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากบุคคลในครอบครัว

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านเพื่อน

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านชุมชน

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) ที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งที่มีการจำหน่ายและใช้สารเสพติด แหล่งจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน โครงการรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด การจำหน่ายและเกี่ยวข้องกับใช้ยาเสพติด

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านความเชื่อและจิตวิญญาณ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) ศาสนาหรือสิ่งที่นับถือและยึดเหนี่ยวจิตใจ การเลิกยาเสพติด

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อสารเสพติด

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation/SD) การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับยาและสารเสพติด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้ค่าพิสัยคือคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลบคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดหารด้วยจำนวนระดับที่ต้องการ ดังนี้ (บุญใจ, 2545)

คะแนนเฉลี่ย 0.00-1.33 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.34-2.66 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.67-4.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก